

Sygn. akt VII U 278/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 września 2017 r. w Warszawie

sprawy T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z udziałem (...) Sp. z o.o. w W.

o odpowiedzialność członka zarządu spółki za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania T. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 grudnia 2014 roku, znak: (...)

- oddała odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 10 lutego 2015 roku **T. W.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 grudnia 2014 roku znak: (...), dotyczącej przeniesienia na niego odpowiedzialności za zobowiązania spółki, zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej decyzji ubezpieczony zarzucił naruszenie przepisów postępowania poprzez niedokładne wyjaśnienie istniejącego stanu faktycznego oraz naruszenie przepisów o odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki tj. art. 116 ordynacji podatkowej poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zostały spełnione przesłanki do zwolnienia członka zarządu z odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

W uzasadnieniu odwołania T. W. wskazał, iż organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uwzględnił faktu zbycia przez niego udziałów w spółce (...) sp. z o.o. oraz jego odwołania z funkcji członka zarządu zgodnie z uchwałą nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, a także istnienia należności przysługujących spółce oraz majątku spółki w postaci samochodu marki C.. T. W. podniósł także, iż twierdzenia organu rentowego w przedmiocie niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie są bezpodstawne. Odwołujący wskazał, iż w obowiązującym systemie prawnym brak jest regulacji nakładającej na członka zarządu obowiązek uzyskania postanowienia o ogłoszeniu upadłości celem zwolnienia się z odpowiedzialności ponoszenia odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Zatem, w ocenie odwołującego, sam fakt nie rozpoznania sprawy o ogłoszenie upadłości merytorycznie nie może świadczyć, iż wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony skutecznie. Odwołujący wskazał również, iż w chwili złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, jej zobowiązania znajdowały pełne pokrycie w należnościach, które

wynosiły 45.000 euro. W związku z powyższym, zdaniem odwołującego, nie można uznać jego działań za spóźnione. Ponadto T. W. powołał się na fakt sprzedaży w dniu 5 października 2008 roku udziałów w spółce (...) sp. z o.o. na rzecz J. K.. Odwołujący z powyższego wywodzi fakt, iż nabywca udziału został obciążony odpowiedzialnością za dalsze prowadzenie działalności spółki bez ewentualnego jej oddłużenia. T. W. podniósł, iż zwrot wniosku o ogłoszenie upadłości nie może mieć wpływu na zaktualizowanie się obowiązku po jego stronie, gdyż został zwolniony z funkcji członka zarządu w dniu 1 października 2009 roku. (odwołanie z dnia 10 lutego 2015 roku, k. 2 – 5 a.s.)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 lutego 2015 roku **Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania T. W..

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy powołał się na przepisy ordynacji podatkowej w zakresie odpowiedzialności członków zarządu spółki za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne. Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił, że odwołujący nie wykazał przesłanek egzoneracyjnych wymienionych w art. 116 § 1 ordynacji podatkowej skutkujących możliwością zmiany decyzji poprzez zwolnienie od obowiązku zaspokojenia wskazanych w decyzji należności. (odpowiedź na odwołanie z dnia 23 lutego 2015 roku, k. 23 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 12 kwietnia 2007 roku pod numerem (...). Pierwotnie siedziba spółki mieściła się w P. przy ul. (...). W dniu 13 listopada 2009 roku dokonano zmiany w rejestrze przedsiębiorców w zakresie siedziby spółki wpisując, iż mieści się ona w W. przy ul. (...) lok. (...). Obecnie od dnia 5 lutego 2013 roku w KRS jako siedzibę spółki wskazane jest miasto W., bez określenia jej dokładnego adresu. Jako przedmiot działalności spółki określono rekrutację i udostępnianie pracowników, działalność związaną z rekrutacją i udostępnianiem pracowników, sprzątanie i czyszczenie obiektów, działalność związaną z organizacją targów i wystaw, obsługą nieruchomości świadczoną na zlecenie oraz rachunek własny oraz wynajem nieruchomości na rachunek własny. (odpis pełny KRS z rejestru przedsiębiorców, k. 196 – 198 a.s.)

T. W. od momentu wpisania spółki (...) do rejestru przedsiębiorców był jej jedynym udziałowcem oraz członkiem zarządu, również prezesem zarządu. Funkcję prezesa zarządu sprawował do dnia 1 października 2009 roku. T. W. posiadał 100 % udziałów spółki o łącznej wartości 50.000 zł. Pomimo wskazanego w rejestrze przedsiębiorców przedmiotu działalności, spółka zajmowała się wykonywaniem prac ogólnobudowlanych w tym m.in. prac ciesielskich, dociepleń. Spółka świadczyła usługi na terenie Polski jak również zawierała umowy z francuskimi kontrahentami i świadczyła usługi na terytorium Francji. T. W. zatrudniał pracowników w zależności od liczby zleceń, które otrzymywała, jeden pracownik, zajmujący się sprawami administracyjnymi, był zatrudniony na stałe. Francuska instytucja ubezpieczeniowa przeprowadziła kontrolę prawidłowości zgłoszenia pracowników do ubezpieczenia społecznego i nie zakwestionowała sposobu podlegania ubezpieczeniom.

Również Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoczął analogiczną kontrolę, a T. W. jako prezes zarządu zainteresowanej spółki, nie czekając na wynik postępowania prowadzonego przez polski organ rentowy stwierdziwszy, że powstał spór kompetencyjny pomiędzy polską i francuską instytucją ubezpieczeniową, zaprzestał opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w Polsce. Do dnia dzisiejszego odwołujący się nie zna wyniku postępowania prowadzonego przez ZUS.

W tym samym czasie, w 2009 roku T. W. zdecydował się na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Dokładnie w dniu 29 września 2009 roku złożył wniosek o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej spółki (...). Przed złożeniem wniosku, jako prezes zarządu spółki nie zamówił audytu, ani nie ograniczył zatrudnienia. Spółka nie posiadała w tym czasie żadnych nieruchomości, ani ruchomości poza samochodem marki C.. Zarządzeniem z dnia 5 października 2009 roku Sąd zwrócił bez rozpoznania wniosek o ogłoszenie upadłości złożony 29 września 2009 roku. (odpis pełny KRS z rejestru przedsiębiorców, k. 196 – 198 a.s., częściowo zeznania T. W., k. 236 – 239 a.s.)

Uchwałą nr 2/2009 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 1 października 2009 roku T. W. został odwołany z funkcji członka zarządu spółki (...). Jednocześnie na prezesa zarządu spółki został powołany J. K.. Umową z dnia

5 października 2009 roku T. W. zbył swoje udziały w spółce (...) J. K.. W dniu 9 października 2009 roku J. K. podpisał oświadczenie, w którym wskazał, iż jest w pełni świadomy sytuacji finansowej spółki, stanu jej zobowiązań i przysługujących jej wierzytelności oraz tego, iż w dniu 29 września 2009 roku został złożony przez prezesa zarządu spółki wniosek o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej. Do sprzedaży udziałów w spółce doszło w Kancelarii Radców Prawnych (...) w W., w której T. W. podpisał dokumenty sprzedaży. T. W. nigdy nie poznał osobiście nabywcy udziałów. Nabywca udziałów J. K. ma obecnie 88 lat i zamieszkuje w B., nie posiadając jednocześnie żadnej wiedzy o tym, kim jest T. W. oraz nie wie nic na temat spółki (...). Wniosek o zmianę w danych w rejestrze przedsiębiorców w zakresie siedziby spółki, danych wspólników spółki oraz organów uprawnionych do reprezentacji spółki złożyła do Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda VIII Wydziału Gospodarczego KRS w dniu 19 października 2009 roku. Postanowieniem z dnia 6 listopada 2009 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda dokonał zmiany danych zgodnie z brzmieniem wniosku. (odpis pełny KRS z rejestru przedsiębiorców, k. 196 – 198 a.s., protokół z nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 1 października 2009 roku, k. 12 – 15 a.r., lista obecności na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników, k. 11 a.r., umowa zbycia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 5 października 2009 roku, k. 8 - 9 a.r, notarialne poświadczenie podpisów na umowie zbycia udziałów, k. 6 - 7 a.r., oświadczenie z dnia 9 października 2009 roku, k. 5 a.r., oświadczenie J. K., k. 213 a.s., wniosek o zmianę danych w rejestrze przedsiębiorców z dnia 19 października 2009 roku, k. 156 – 159 a.s. postanowienie Sądu z dnia 6 listopada 2009 roku, k 161 – 163 a.s.)

Na dzień 31 lipca 2015 roku za okres od listopada 2007 roku do października 2009 roku zadłużenie spółki (...) w stosunku do organu rentowego z tytułu niepłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wyniosły łącznie 134.085,73 zł, a należności z tytułu odsetek wyniosły 103.147,00 zł. (stany należności dla (...) sp. z o.o., k. 64 – 66 a.s.)

Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Dyrektora(...) Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. przeciwko spółce (...) okazało się w całości bezskuteczne. W związku z powyższym Dyrektor (...) Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. postanowieniem z dnia 7 czerwca 2014 roku, znak: (...) umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Pismem z dnia 7 sierpnia 2014 roku organ rentowy zawiadomił T. W. o wszczęciu postępowania w przedmiocie przeniesienia na niego odpowiedzialności za należności z tytułu składek nieopłaconych przez (...) sp. z o.o. (zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 7 sierpnia 2014 roku, k. 4 a.r.)

Po zakończeniu postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na mocy decyzji z dnia 19 grudnia 2014 roku znak: (...) orzekł odpowiedzialność T. W., prezesa zarządu (...) sp. z o.o. ze spółką (...) sp. o.o. za zaległości spółki z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku w kwocie 31.594 zł plus odsetki liczone na dzień 19 grudnia 2014 roku w kwocie 20.836,00 złoty i koszty egzekucyjne w kwocie 88,10 zł
- składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres d grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku w kwocie 8.813,97 zł plus odsetki liczone a dzień 19 grudnia 2014 roku w kwocie 5.801,00 zł i koszty egzekucyjne 88,10 zł
- składek na Fundusz Pracy w kwocie 2.740,68 zł plus odsetki liczone na dzień 19 grudnia 2014 roku w kwocie 1.808,00 zł i koszty egzekucyjne 88,10 zł.

Jednocześnie organ rentowy zobowiązał T. W. do uiszczenia łącznie kwoty 72.656,51 zł. (zawiadomienie o zakończeniu postępowania, k. 21 a.r., decyzja organu rentowego z dnia 19 grudnia 2014 roku, k. 26 – 27 a.r., postanowienie organu rentowego w przedmiocie sprostowania omyłki z dnia 4 lutego 2015 roku, k. 28 a.r.)

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów załączonych do akt sprawy, w tym znajdujących się w aktach organu rentowego. Sąd ocenił zebrane w toku postępowania dowody jako wiarygodne,

gdyż ich autentyczność ani walor dowodowy nie budziły wątpliwości, a ponadto nie były kwestionowane przez strony sporu.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom odwołującego w zakresie, w jakim zmierzały one do udowodnienia, iż nie ponosi on odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...) za z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku, a nie miały pokrycia w pozostałym materiale dowodowym. W ocenie Sądu za całkowicie niewiarygodne należało uznać twierdzenia ubezpieczonego, iż spółka miała majątek na pokrycie należności, które stały się podstawą wydania zaskarżonej decyzji. Zdaniem Sądu, depozycje ubezpieczonego są w tym zakresie nielogiczne i wewnętrznie niespójne, a wręcz sprzeczne bowiem, odwołujący z jednej strony wskazywał na istnienie majątku spółki w postaci nieopłaconych faktur wystawionych na francuskich kontrahentów, z drugiej zaś wykazywał się bardzo pobieżnym rozeznaniem w sytuacji finansowej spółki w w/w okresie. Zdaniem Sądu, zeznania odwołującego w zakresie, w jakim wskazywał, iż nie wiedział, do jakiego organu rentowego winien regulować składki za pracowników, do francuskiego, czy polskiego również nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd Okręgowy uznał również za nielogiczne, a co za tym idzie niewiarygodne zeznania odwołującego w zakresie, w jakim nie potrafił racjonalnie wskazać, dlaczego sprzedał udziały w spółce osobie, której całkowicie nie znał przy jednoczesnym twierdzeniu, iż kierował się dobrem spółki.

Jednocześnie Sąd oddalił wniosek pełnomocnika odwołującego o zezwolenie na złożenie do akt sprawy faktur przetłumaczonych z języka francuskiego na język polski, które miałyby stanowić dowód na okoliczności istnienia należności spółki (...) oraz prawo do zaistnienia zgłaszanie wnioski o upadłości. W tym zakresie Sąd Okręgowy uznał przedmiotowy wniosek za spóźniony. Strona odwołująca, reprezentowana od początku postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wykazała, bowiem dlaczego przedmiotowego wniosku nie złożyła wcześniej. Sąd miał również na uwadze, iż przedstawienie samych faktur VAT nie miałyby dla niniejszego postępowania istotnej wartości dowodowej w świetle złożonych przez odwołującego zeznań, a także znajdujących się w aktach sprawy dokumentacji.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie T. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń

Społecznych (...) Oddziału w W. z dnia 19 grudnia 2014 roku, znak: (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Istota sporu w niniejszej sprawie koncentrowała się wokół przypisania przez organ rentowy odpowiedzialności zainteresowanej spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą W. za należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku odwołującemu T. W..

Przy rozpatrywaniu zasad przenoszenia na osoby trzecie odpowiedzialności z tytułu zaległych składek w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na art. 31 ustawy z dnia

13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 963 ze zm., dalej: ustawa systemowa), zgodnie z którego treścią do należności z tytułu składek na Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja Podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm., dalej: o.p.), między innymi przepisy art. 107 § 1, art. 108 § 1 i 6 oraz art. 116 tejże ustawy.

Z kolei stosownie do art. 32 ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek

za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

I tak, zgodnie z treścią art. 107 § 1 o.p., w przypadkach i w zakresie przewidzianym w rozdziale o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Przy czym, jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego. Natomiast zgodnie z art. 116 § 1 pkt 1 i 2 o.p. za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 roku - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1574) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ww. ustawie, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Powyższy przepis obejmuje przesłanki pozytywne odpowiedzialności i przesłanki negatywne. Pozytywną przesłanką odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o którą w sprawie chodzi jest wykazanie przez organ rentowy, że powstały zaległości składkowe w okresie, w którym dany członek zarządu pełnił funkcję w zarządzie i po drugie, że egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna. Inne przesłanki negatywne egzonujące odpowiedzialność członka zarządu w aspekcie dowodowym obciążają członka zarządu kwestionującego swoją odpowiedzialność (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 4 marca 2016 rok, sygn. akt III AUa 1681/15, LEX nr 2026179).

Przesłankę „bezskutecznej egzekucji” należy rozumieć, jako sytuację, w której nie ma jakichkolwiek wątpliwości, że nie zachodzi żadna możliwość zaspokojenia egzekwowanej wierzytelności z jakiegokolwiek części majątku spółki (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2009 roku, I UZP 4/09). Bezskuteczność egzekucji rozumiana, jako brak możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela publicznoprawnego w toku wszczętej i przeprowadzonej przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki może być jednak wykazana nie tylko na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, ale także w inny sposób. Znajduje to potwierdzenie zarówno w wykładni językowej art. 116 § 1 o.p. z którego nie wynikają żadne wymogi, co do formalnego stwierdzenia bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, jak i wykładni systemowej, opartej na analizie art. 59 § 1 i 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym. Bezskuteczność egzekucji jest więc stanem obiektywnym, a przyczyny, jakie doprowadziły do jego powstania, pozostają bez znaczenia dla stwierdzenia jego zaistnienia. Stwierdzenie bezskuteczności egzekucji ustala się na podstawie każdego prawnie dopuszczalnego dowodu, stwierdzenie to jednak powinno być dokonane po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego. Nie jest przy tym konieczne uprzednie wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z 8 grudnia 2008 roku, II FPS 6/08, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 czerwca 2013 roku I FSK 1783/12).

Zgodnie ze stanowiskiem organu rentowego wyrażonym w uzasadnieniu skarżonej decyzji oraz zaprezentowanym w odpowiedzi na odwołanie, poczynione przez organ rentowy ustalenia prowadziły do przyjęcia, że odpowiedzialność za powstałe po stronie zainteresowanej spółki od grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku zaległości składkowe można przypisać T. W., który w tym okresie pełnił funkcję prezesa zarządu spółki (będąc jednocześnie jej jedynym

członkiem zarządu spółki oraz udziałowcem), gdyż nie podjął w właściwym czasie stosownych czynności w celu ochrony wierzycieli spółki. W ocenie Sądu Okręgowego, prezentowane przez organ rentowy stanowisko jest prawidłowe, zgodne z prawem i rzeczywistym stanem rzeczy. Sąd miał na względzie, że organ rentowy posiada ograniczone możliwości w zakresie dochodzenia wszystkich okoliczności stanu faktycznego, bowiem postępowanie wyjaśniające jest ograniczone licznymi obostrzeniami, przewidzianymi w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Niemniej jednak organ rentowy wszczynając i prowadząc postępowanie wyjaśniające w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. wobec systemu ubezpieczeń społecznych, wykorzystał dostępne mu możliwości dowodowe, skupiające się przede wszystkim na dokumentach przedstawionych przez odwołującego oraz informacji pisemnych uzyskanych w toku tego postępowania.

Odwołujący w toku postępowania nie kwestionował faktu istnienia po stronie zainteresowanej spółki zaległości z tytułu nieopłaconych składek. Główna argumentacja odwołującego skupiała się jednak na kwestii bezskuteczności prowadzonej przez organ rentowy egzekucji oraz bezskuteczności wszczętego postępowania upadłościowego. Argumentacja odwołującego praktycznie skupiała się na oświadczeniu, że fakt zwrotu wniosku o ogłoszenie upadłości pozostaje bez wpływu na jego odpowiedzialność za nieopłacone składki. Zdaniem Sądu takie twierdzenia odwołującego są całkowicie niezasadne. W tym względzie wskazać należy, że zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 700, dalej: ustawa o KRS) domniemywa się, że dane wpisane do rejestru są prawdziwe. Domniemanie przyjęte w powyższym przepisie jest domniemaniem prawnym wzruszalnym i polega na przyjęciu fikcji prawnej zgodności wpisanych do rejestru danych ze stanem rzeczywistym. Na podstawie tego przepisu ustawodawca przyjmuje, że co do zasady wszystkie dane ujęte w rejestrze są zgodne z prawdziwym stanem rzeczy. Cechę prawdziwości na gruncie komentowanego przepisu należy utożsamiać tylko ze zgodnością stanu ujawnionego w rejestrze z obiektywną rzeczywistością. Ustanowione w tym przepisie domniemanie uważa się za domniemanie prawne w rozumieniu art. 234 k.p.c., zatem wiąże sąd w postępowaniu cywilnym, z tym, że może ono być obalone (wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2012 roku, sygn. akt II CSK 328/11, LEX nr 1163191). Stąd też wynika logiczny wniosek, że wpis oraz wykreślenie członka zarządu z rejestru przedsiębiorców ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny, a więc potwierdza jedynie istniejący stan faktyczny (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 25 maja 2006 roku, sygn. akt III APz 16/06, LEX nr 1645664). Nie zmienia to jednak faktu, że wynikające z wpisu domniemanie ma charakter domniemania prawnego, które obowiązuje, dopóki nie zostanie obalone przez stronę, która je kwestionuje.

W kontekście niniejszej sprawy oznacza to, że obowiązek wykazania przesłanek wyłączających możliwość przypisania odpowiedzialności członkowi zarządu w myśl art. 116 § 1 o.p. w związku z pełnioną przez niego funkcją w okresie powstania zaległości ciąży na tym członku zarządu, wobec którego stwierdzono odpowiedzialność z tytułu nieopłaconych składek. W niniejszej sprawie to po stronie odwołującej ciążył więc obowiązek udowodnienia okoliczności podnoszonych w odwołaniu, w tym w szczególności obalenia domniemania wynikającego z art. 17 ustawy o KRS. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Przeniesienie tej reguły na grunt niniejszej sprawy skutkuje przyjęciem, że jeśli strona odwołująca się od decyzji organu rentowego, w której organ na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał ustaleń dla niej niekorzystnych, zaprzecza twierdzeniom wyrażonym przez ten organ w skarżonej decyzji, to powinna w postępowaniu przed sądem odwoławczym nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń, lecz także wskazać okoliczności

i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym. Sąd nie jest bowiem zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Zdaniem Sądu Okręgowego, bezspornym w niniejszej sprawie był fakt złożenia przez odwołującego wniosku o ogłoszenie upadłości w dniu 29 września 2009 rok, a następnie jego zwrotu przez Sąd w dniu 5 października 2009 roku oraz fakt odwołania T. W. z funkcji członka zarządu. Przy czym wniosek o zmianę danych w rejestrze przedsiębiorców dotyczących zmiany organów spółki oraz jej współników był złożony dopiero w dniu 19 października 2009 roku. A więc co do zasady do dnia 19 października 2009 roku T. W. figurował w rejestrze przedsiębiorców jako jedyny członek zarządu spółki oraz udziałowiec. Organ rentowy natomiast sporną decyzją obciążył odwołującego za

składki za okres od grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku. Tym samym argumentacja, że odwołujący nie był prezesem zarządu od 1 października 2009 roku i od tego momentu za należności spółki względem organu rentowego za okres od grudnia 2008 roku do sierpnia 2009 roku nie odpowiada była całkowicie chybiona. Sąd miał również na uwadze rozbieżności pojawiające się w zeznaniach odwołującego, które był zdaniem Sądu istotne dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Odwołujący bowiem wskazywał, iż z jednej strony bez przeprowadzania audytu, kierując się swoją intuicją zgłosił prewencyjnie do Sądu wnioski o ogłoszenie upadłości a z drugiej podnosił, iż spółka co do zasady była w dobrej kondycji finansowej i liczył, że nabywca udziałów J. K. ureguluje wszelkie zaległości spółki. Zdaniem Sądu taka argumentacja nastrocza poważne wątpliwości, co do wiarygodności odwołującego. W ocenie Sądu fakt nagłego zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, a następnie natychmiastowa sprzedaż udziałów ponad 80-letniemu mężczyźnie, mieszkańcowi B. (położonej ok 250 km od siedziby spółki) i powołanie go na prezesa zarządu spółki wskazuje, iż odwołujący miał świadomość istnienia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia oraz Fundusz Pracy i chciał się w ten sposób od niego uwolnić. Sąd uwzględnił z urzędu również fakt pojawiania się w sprawach odpowiedzialność członka zarządu za nieopłacone składki J. K., który obecnie ma 88 lat i w kierowanych do Sądu pismach procesowych wskazuje na brak wiedzy nt. zarówno zainteresowanej spółki jak i samego odwołującego. Wymieniony J. K. jest znany Sądowi z urzędu, z licznych, analogicznych spraw, dotyczących przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania składkowe spółek, jako osoba, która odkupuje udziały zadłużonych spółek.

Odwołujący w niniejszej sprawie z obowiązku wykazania przesłanek wyłączającą przypisanie odpowiedzialności członkowi zarządu się nie wywiązał. Nie wykazał żadnych okoliczności, które prowadziłyby do jego eksulpcji w myśl wspomnianego wyżej art. 116 § 1 o.p., zwłaszcza tych, na które powoływał się w treści odwołania. W szczególności odwołujący nie przedstawił dowodów pozwalających przyjąć, że domniemanie wynikające z wpisu do KRS z którego wynikało, że okresie powstania zadłużenia po stronie zainteresowanej spółki pełnił funkcję prezesa jej zarządu nie powinno mieć zastosowania. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że odwołujący piastował funkcję prezesa zarządu zainteresowanej spółki od momentu jej wpisania do rejestru przedsiębiorców do 1 października 2009 roku i jak sam przyznał w tym okresie zatrudnił około 100 pracowników.

W ocenie Sądu Okręgowego również argumentacja odwołującego w zakresie, w jakim wskazywał na problem z ustaleniem organu rentowego właściwego do opłacenia składek za pracowników pracujących na rzecz francuskich kontrahentów była całkowicie niewiarygodna i zdaniem Sądu, stanowczo nie stanowiła żadnego usprawiedliwienia do nieopłacania składek za zatrudnianych pracowników. Odwołujący nie przedstawił żadnej dokumentacji, która potwierdziłaby w jakikolwiek sposób, iż istotnie sprawa ustalenia właściwego organu rentowego dla pracowników pracujących za granicą nastroczała mu wątpliwości w tym zakresie. Zdaniem Sądu, odwołujący po prostu świadomie zaniechał opłacania składek za pracowników, podobnie jak nie wypłacał im wynagrodzeń w terminie, co sam potwierdził.

Odwołujący nie zakwestionował również skutecznie ustalenia organu rentowego w przedmiocie właściwego czasu na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, do czego Sąd odniósł się częściowo wcześniej. Stwierdzenie przez odwołującego, że wniosek o ogłoszenie upadłości złożony przez niego w dniu 29 września 2009 roku było o tyle nieistotne, że przesłanka eksulpcyjna, o której mowa w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a o.p. dotyczy określenia odpowiedniego momentu na złożenie wniosku, który może przypadać na okres pełnienia funkcji przez członka zarządu obarczanego odpowiedzialnością z tytułu nieopłaconych składek. Na tle aktualnego orzecznictwa kształtuje się pogląd, zgodnie, z którym czasem właściwym na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, o którym mowa w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a o.p. jest czas, gdy dłużnik co prawda spłaca jeszcze niektóre długi, ale wiadomo już, że względu na brak środków nie będzie mógł zaspokoić wszystkich swoich wierzycieli. Jednocześnie za czas właściwy na złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości nie będzie dopiero czas, gdy dłużnik zaprzestał całkowicie spłacać ciężące na nim zobowiązania finansowe i nie posiada majątku na ich zaspokojenie. Oznacza to, że zaprzestanie płacenia długów, jako kryterium ogłoszenia upadłości, musi mieć trwały charakter, a więc, że dłużnik nie tylko nie płaci długów na bieżąco, ale i nie będzie tego czynił w przyszłości z powodu braku niezbędnych środków. Innymi słowy, brak winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość nie może polegać na samej nadziei na wpływy i zyski (wyroki Sądu Najwyższego: z

27 maja 2010 roku, sygn. akt II UK 398/09, LEX nr 611420, z 14 czerwca 2006 roku, sygn. akt I UK 324/05, OSNP 2007/13-14/200, z 8 lipca 2015 roku, sygn. akt II UK 6/15, OSNP 2017/5/62, z 15 grudnia 2015 roku, sygn. akt III UK 39/15, LEX nr 1946412, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 27 marca 2013 roku, sygn. akt III AUa 1082/13, LEX nr 1461067).

Potrzeba złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości zachodziła w terminie wcześniejszym niż 29 września 2009 roku (bez względu na to czy mimo jego zwrotu mógł być uznany za złożony przez odwołującego we „właściwym czasie” w rozumieniu art. 116 ust. 1 pkt 1 o.p.), w którym zainteresowana spółka posiadała jeszcze środki finansowe mogące posłużyć zaspokojeniu roszczeniom wierzycieli. Nie znajdują w materiale dowodowym potwierdzenia oświadczenia odwołującego o tym, że w okresie pełnienia przez niego funkcji prezesa zarządu nie zachodziła potrzeba złożenia przedmiotowego wniosku, gdyż nie uzasadniała tego sytuacja finansowa spółki. Problemy z realizacją płatności składek na ubezpieczenia społeczne, jak wspomniano powyżej, wystąpiły po stronie zainteresowanej spółki już w grudniu 2008 roku i trwały praktycznie przez cały okres sprawowania przez odwołującego funkcji prezesa spółki, co sugeruje, że okoliczność w postaci utraty płynności finansowej spółki uzasadniająca złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości wystąpiła dużo wcześniej. Odwołujący nie wykazał, aby w trakcie pełnienia funkcji prezesa zarządu spółka podejmowała jakąkolwiek inicjatywę w celu redukcji zadłużenia lub polepszenie skuteczności realizowania zobowiązań, czy też innych czynności, które miałyby na celu nie tylko poprawę sytuacji finansowej spółki, lecz również zadbanie o ochronę praw wierzycieli. T. W. nie ograniczył zatrudnienia w spółce, a przed zgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości nie badał szczegółowo jej sytuacji finansowej, nie zamówił audytu.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie miał podstaw do uznania, że skarżona decyzja organu rentowego została wydana z naruszeniem przepisów art. 116 § 1 pkt 1 lit. b i § 2 o.p. Prezentowana przez odwołującego argumentacja miała charakter polemiczny i nie mogła skutkować wzruszeniem ustaleń poczynionych przez organ rentowy.

Z tych też względów odwołanie T. W. podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku.

Zarządzenie: (...)

(...)